TASLAK

Gazi Tıp Dergisi / Gazi Medical Journal

OLGU SUNUMU - CASE REPORT

2006: Cilt 17: Sayı 1: 28-29

BİLATERAL ÇİFT BAŞLI M. DIGASTRICUS VENTER ANTERIOR VARYASYONU: OLGU SUNUMU

Nadir GÜLEKON, Tuncay PEKER, Hasan Basri TURGUT, Afitap ANIL, Mustafa KARAKÖSE

Submental bölgenin rutin anatomik diseksiyonu sırasında bir erkek kadavrada m. digastricus venter anterior'larında varyasyona rastlanmıştır. M. digastricus venter anterior'ları bilateral çift başlı olarak izlenmiştir. Venter posterior'lar bilateral normal bulunmuştur. M. digastricus anomalileri çok nadir değildir. Bu nedenle submental bölgeyi içeren cerrahi girişimlerde veya bu bölgenin BT ve MR ile radyolojik incelemelerinde bu tip varyasyonların görülebileceği akılda tutulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Musculus digasticus venter anterior, varyasyon, anatomi.

A CASE OF DIGASTRIC MUSCLE WITH BILATERAL DOUBLE ANTERIOR BELLY

During the routine anatomic dissection of the submental region in a male cadaver, an anatomical variation of both digastric muscles was found. This muscle had four bellies. The posterior bellies of the digastric muscles were normal.

Anomalies of the anterior belly of the digastric muscle are not very rare. The possibility of this kind of anomaly should be kept in mind during radiological examinations such as CT and MR and surgical procedures involving this region.

Key Words: Musculus digasticus venter anterior, variation, anatomy.

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı, Beşevler, Ankara-Türkiye.

GİRİŞ

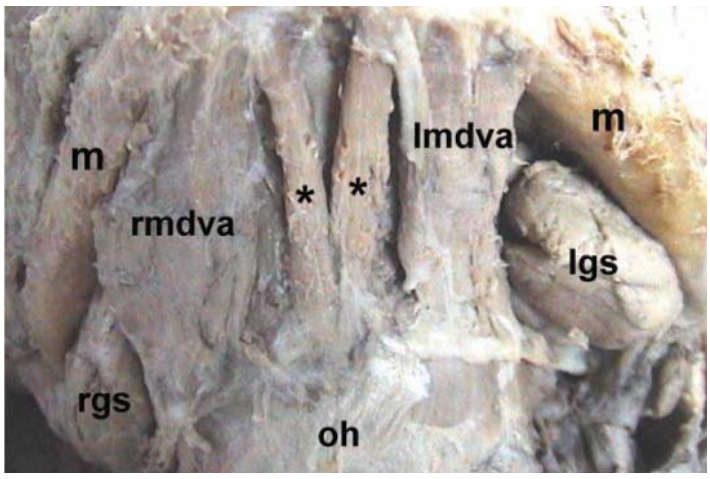
M. mylohyoideus ve m. digastricus'un venter anterior'u intrauterin yaşamın 4. haftasından itibaren 1. faringeal arkustan gelişirken, m. digastricus'un venter posterior'u 2. faringeal arkustan gelişir. İntrauterin yaşamın 4. haftasında nöral krista hücrelerinin 1. faringeal arkusa göçü ve dağılımı sırasında oluşan bozukluklarda mandibula, göz, kulak ve yukarıda anılan kaslarda konjenital anomaliler ortaya çıkmaktadır (1).

M. digastricus'a ait varyasyonlar yaklaşık 100 yıldan beri bilinmektedir (2). M. digastricus'un sıklıkla venter anterior'unda görülen bu varyasyonlar unilateral veya bilateral olabilir (3).

Günümüzde radyolojik görüntüleme aygıtlarının gelişmesiyle anatomik detayların görüntülenmesi kolayca yapılabilmekte ve özellikle MR ve BT kullanılımının yaygınlaşması sonucu birçok varyasyonun saptanması mümkün olmaktadır (4). Doğru tanı koyabilmek ve hatalı yoruma neden olmamak için bu tip varyasyonların bilinmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada da bir olgu nedeniyle m. digastricus venter anterior varyasyonları tartışılmıştır.

OLGU SUNUMU

Submental bölgenin rutin diseksiyonu esnasında 54 yaşındaki bir erkek kadavrada m. digastricus'un venter anterior'u bilateral çift başlı olarak saptanmıştır. Her iki tarafta aksesuar başlar, ön karınların başlangıç liflerine karışmış olarak mandibuladaki fossa digastrica'dan başlamakta, arkaya ve içe doğru seyrederek orta hat-

Resim 1. Bilateral çift başlı m. digastricus venter anterior varyasyonu. Varyasyonun simetrik oluşuna dikkat ediniz.

Kısaltmalar: m=mandibula; rmdva=sağ m. digastricus venter anterior; lmdva=sol m. digastricus venter anterior; rgs=sağ glandula submandibularis; lgs=sol glandula submandibularis; oh=os hyoideum; * =varyasyon

da bir aponöroz ile corpus ossis hyoidei'ye tutunmaktaydılar (Resim 1). Her iki tarafta aksesuar başlar fuziform görünümde olup, normal ön karınlardan ve m. mylohyoideus'tan bağımsız olarak seyretmekteydiler. Sağda aksesuar baş 59 mm uzunlukta ve 11 mm kalınlıkta; solda ise 60 mm uzunlukta ve 14 mm kalınlıkta ölçülmüştür. M. digastricus'un venter posterior'ları, diğer hyoid üstü ve hyoid altı kasları normaldi.

TARTIŞMA

M. digastricus'un venter anterior'unda sıklıkla şekil, başlangıç, bitiş ve sayısal varyasyonlar görülebilmektedir (2-13). Literatürde varyasyon görülme sıklığı % 5,9-53 oranında rapor edilmiştir (4,13). M. digastricus ve m. mylohyoideus embriyolojik hayatta 1. faringeal arkustan geliştikleri için, her iki kasa ait varyasyonlar birlikte de görülebilmektedir (14). Bizim olgumuzda m. digastricus'un sadece ön karnına ait sayısal varyasyon saptanmıştır.

M. digastricus'a ait varyasyonlar sıklıkla unilateral, nadiren bilateral olarak rapor edilmiştir (3). Ayrıca gerek unilateral, gerekse de bilateral varyasyon saptanan olgularda, varyasyonların daha çok asimetrik olduğu dikkati çekmektedir (4-13). Asimetrik olgular sıklıkla ağız tabanı kaslarının motor sinir felci sonucu gelişen kas atrofisi ve tümör olguları ile karışabilirler (4). Bizim saptadığımız olguda varyasyonun hem bilateral, hem de simetrik olarak gözlemlenmesi ilginç bulunmuştur.

M. digastricus'un venter anterior'unda görülebilen varyasyonlara ait en geniş sınıflama 1908 yılında Ruffini tarafından yapılmıştır (15). Günümüzde bu sınıflama Bergman ve ark. tarafından modifiye edilmiştir (16). En sık görülen varyasyon bilateral olarak fossa digastrica'dan başlayıp, tendo intermedius m. digastrici'de sonlanan tip olup, % 10,3 olarak rapor edilmiştir. Bizim olgumuz bu tipe benzemekle birlikte, sonlanma yeri tendo intermedius m. digastrici yerine corpus ossis hyoidei olarak saptanmıştır.

Günümüzde MR ve BT gibi gelişmiş görüntüleme aygıtları sayesinde anatomik detaylar görüntülenebilmektedir. Özellikle submental ve submandibuler bölgenin primer tümör veya metaztatik lenf nodu araştırmalarında bu bölgede görülebilecek varyasyonların bilinmesi, hatalı yorum yapılmasını önlemek bakımından önem taşımaktadır (4,12). Ayrıca son yıllarda yüz bölgesinde travma veya tümör cerrahisi sonrası oluşan doku kaybı ve sinir felcinin estetik ve rekonstrüktif operasyon ile düzeltilmesinde m. digastricus'un venter anterior'u musküler flap olarak kullanılmaktadır (17). Bu nedenle de bu bölgenin normal anatomisinin ve varyasyonlarının bilinmesi son derecede önemlidir.

Yazışma Adresi
Doç.Dr. Nadir Gülekon
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı
06500 Beşevler, Ankara
Tel: 312-2024617
E-posta adresi: inadir@gazi.edu.tr

KAYNAKLAR

1. 1. Moore KL, Persaud TVN. The Developing Human. Clinically Oriented Embryology. 6th. Ed., WB Saunders, Philadelphia, 1998; pp: 217, 227-228, 429.
2. Testut l. Trattato di Anatomica Umana.Volume primo, Unione Tipographico-Editrice, Torino, 1894; pp: 68-70. Guelfguat M, Nurbhal N, Solounias N. Median accessory digastric muscle: Radiological and surgical correlation. Clin Anat 2001; 14: 42-46 künyeli makaleden alınmıştır.
3. Traini M. Bilateral accessory digastric muscles. Clin Anat 1983; 5: 199-2000.
4. Larsson SG, Lufkin RB. Anomalies of digastric muscle: CT and MR demonstration. J Comput Assist Tomogr 1987; 11: 422-425.
5. Michna H. Anatomical anomaly of human digastric muscles. Acta Anat 1989; 134: 263-264.
6. Çelik HH, Yılmaz E, Atasever A, Durgun B, Taner D. Bilateral anatomical anomaly of anterior belliesof digastrik muscle. Acta Anat Nippon 1992; 67: 650-651.
7. Çelik HH, Yılmaz E, Atasever A, Durgun B, Taner D. Observation of anomalous triplication of unilateral anterior digastric muscle. Clin Anat 1993; 6: 353-355.
8. Sargon MF, Çelik HH. An abnormal digastric muscle with three bellies. Surg Radiol Anat 1994; 16: 215-216.
9. Uslu SS, Atilla S, Çelik HH, İnal E. An important anatomic variation in head and neck region: Anomaly of the anterior belly of the digastric muscle. Bull Assoc Anat 1995; 79: 39-41.
10. Sarıkçıoğlu L, Demir S, Oğuz N, Sindel M. An anomalous digastric muscle with three accessory bellies and one fibrous band. Surg Radiol Anat 1998; 20: 453-454.
11. Peker T, Turgut HB, Anıl A. Bilateral anomaly of anterior bellies of digastric muscles. Surg Radiol Anat 2000; 22: 119-121.
12. Guelfguat M, Nurbhal N, Solounias N. Median accessory digastric muscle: Radiological and surgical correlation. Clin Anat 2001; 14: 42-46.
13. Çelik HH, Aldur MM, Özdemir B, Akşit MD. Abnormal digastric muscle with unilateral quadrification of the anterior belly. Clin Anat 2002; 15: 32-34.
14. Sadler TW. Langman's Medical Embryology. 5th Ed., Williams & Wilkins, Baltimore, 1985; pp: 281-286, 307.
15. Ruffini, A. Sul muscolo interdigastrico di Bianchi e sull'aponeurosi soprajoidea od intermediojoidea. Rarissimo caso di mancanza bilaterale del ventre anteriore del m. digastrico della mandibola. Arch Ital Anat e di Embriol 1908; 7: 578-601 (Bergman RA, Afifi AK, Miyauchi R. Illustrated Encyclopedia of Human Anatomic Variations. The University of Iowa, 2002'den alınmıştır).
16. Bergman RA, Afifi AK, Miyauchi R. Illustrated Encyclopedia of Human Anatomic Variations. The University of Iowa, 2002 (http://www.vh.org/adult/provider/anatomy/AnatomicVariants/MuscularSystem/Text/D/05Digastricus.html).
17. Tan ST. Anterior belly of digastric muscle transfer: A useful technique in head and neck surgery. Head Neck 2002; 24: 947-954.